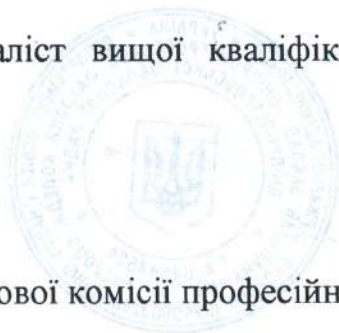

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Олена ШАДРІНА – спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач

Обговорено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

« 28 » серпня 202 4 року, протокол № 1

Схвалено методичною радою

« 29 » серпня 202 4 року, протокол № 1

Голова методичної ради Кудзієва Олена КУДЗІЄВА

Вступ

Програма освітнього компонента «ІСТОРІЯ І КУЛЬТУРА УКРАЇНИ» складена відповідно до освітньо-професійного ступеня підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 017 Фізична культура і спорт галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

У курсі «Історія і культура України» висвітлюється історико-культурний розвиток України у контексті світових процесів. Їхнє засвоєння передбачає осмислення основних етапів державотворення й культурного розвитку в Україні та зіставлення подій історичного процесу в контексті світової історії.

«Історія і культура України» вивчає минуле нашого народу на основних землях його проживання, а також історію його предків від найдавніших часів до наших днів.

Предметом цього освітнього компонента є закономірності виникнення і розвитку людського суспільства на території України, а також дослідження основних культурних явищ, аналіз основних складових зовнішнього та внутрішнього світу українця; аналіз і обґрунтування філософсько-культурологічних та соціально-політичних особливостей українства, зокрема рівень культурних досягнень українського народу.

Місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі підготовки - при вивченні курсу здобувачі освіти потребують базових знань з курсу шкільної програми – історії України, всесвітньої історії, української та зарубіжної літератури.

1. Мета та завдання освітнього компонента:

1.1. Метою вивчення освітнього компонента є:

- засвоєння здобувачами освіти суми знань з соціальної, економічної, політичної й духовної історії людського буття;
- виховання громадянина України, який мав би свою життєву позицію та приймав участь у всіх сферах суспільного життя.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компонента Історія та культура України є:

- формування вільної особистості, яка визначає національні та загальнолюдські цінності й керується морально-естетичними критеріями та почуттям громадської відповідальності у своїй поведінці;
- виховання засобами історії громадської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та до її спільних історичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві;

- прищеплення толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні

знати:

- хронологічні рамки періоду історії;
- основні дати подій та їх послідовність;
- сутність певного періоду історії;
- правила користування історичною картою;
- історичні постаті та їх діяльність;
- пам'ятки культури;
- поняття та терміни;
- причини, хід та результати історичних подій;
- історичні джерела та історичні документи;

вміти:

- визначати хронологічні рамки того чи іншого історичного періоду, явища, факту та їх послідовність;
- читати історичну карту та фотокартки, схеми та таблиці;
- описувати та порівнювати явища, факти та дії історичних осіб;
- аналізувати та узагальнювати історичні факти та явища;
- зіставляти історичні та літературні джерела;
- оцінювати внесок окремих діячів у вітчизняну та світову історію і культуру;
- давати власну оцінку чи погоджуватися з оцінкою інших здобувачів освіти подіям, фактам та історичним особам;
- самостійно працювати з текстом підручника чи певного джерела, виділяти головне та другорядне;
- складати конспекти окремих питань:
 - а) план; б) тези; в) розгорнуту відповідь; г) таблицю;
- підібрати матеріал та складати презентацію і захистити її.

1.4. Відповідно до освітньо-професійної програми, програмними результатами навчання є:

РН 5 Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та розвитку.

РН 6 Аналізувати та застосовувати передовий досвід у науці.

1.5. Відповідно до освітньо-професійної програми даному компоненту відповідають наступні сформовані компетентності:

ЗК 1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК 3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5 Здатність до розуміння (усвідомлення) рівня отриманих в процесі навчання або професійній діяльності знань.

ЗК 8 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 17 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології у практичній діяльності.

На вивчення освітнього компонента відводиться 90 годин/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг освітнього компонента

МОДУЛЬ 1. НАЙДАВНІШІ ЧАСИ. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ З VIII ДО ДРУГІЙ ПОЛОВИНИ XVIII СТ.

1. Стародавня доба в історії України.
2. Київська Русь. Галицько-Волинська держава.
3. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.
4. Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького (1648-1657 рр.). «Руїна».
5. Українські землі наприкінці XVII–XVIII ст.

МОДУЛЬ 2. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В XIX СТ. НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З ПОЧАТКУ XX СТ. ДО 1939 Р.

1. Українські землі в XIX ст.
2. Україна на початку XX ст.
3. Українська революція 1917-1921 рр.
4. Українські землі у міжвоєнний період.
5. Особливості української культури міжвоєнного періоду.

МОДУЛЬ 3. УКРАЇНА В ДРУГИЙ ПЕРІОД НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА XX-XXI СТ.)

1. Україна в роки Другої світової війни у 1939-1945 рр.
2. Післявоєнна відбудова та розвиток України в умовах лібералізації суспільства (1945-1964 рр.).

3. Україна у період кризи Радянської системи та перебудови.
4. Становлення, розвиток України як незалежної держави.
5. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.

Зміст освітнього компонента

МОДУЛЬ 1. НАЙДАВНІШІ ЧАСИ. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ З VIII ДО ДРУГІЙ ПОЛОВИНИ XVIII СТ.

Стародавня доба в історії України.

Формування людської цивілізації на території України. Іраномовні племена на українських землях. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Давні слов'яни.

Київська Русь. Галицько-Волинська держава.

Становлення Київської держави. Прийняття християнства. Державний устрій і соціально-економічний розвиток. Політична роздробленість Київської Русі. Галицько-Волинська держава. Культура.

Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.

Інкорпорація українських земель до складу Великого князівства. Від Литовсько-Руської до Польсько-Литовської держави. Виникнення українського козацтва. Культура ренесансу на українських землях.

Національно-визвольна війна під проводом Б. Хмельницького (1648-1657 рр.) «Руїна».

Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького. Розбудова козацької держави. Гетьманщина в період «Руїни». Українські землі наприкінці XVII–XVIII ст.

Гетьманування Ів. Мазепи. Зруйнування Запорізької Січі. Гайдамацький рух. Коліївщина. Українська культура доби козацького бароко.

МОДУЛЬ 2. УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В XIX СТ. НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ З ПОЧАТКУ XX СТ. ДО 1939 Р.

Українські землі в XIX ст.

Українські землі у складі Російської. Приєднання західноукраїнських земель до складу монархії Габсбургів. Українське національне відродження.

Україна на початку XX ст.

Становище українських земель у складі Російської імперії. Західноукраїнські землі під владою Австро-Угорської імперії. Перша світова війна і Україна. Розвиток української культури початку XX ст.

Українська революція 1917-1921 рр.

Утворення УНР. Українська держава гетьмана Павла Скоропадського. Директорія УНР. ЗУНР. Культура України 1917-1920 рр.

Українські землі у міжвоєнний період.

Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921-1939 рр.)
Західноукраїнські землі між двома світовими війнами.

Особливості української культури міжвоєнного періоду.

Формування системи освіти України в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921-1939 рр.). Розвиток науки та техніки. Розвиток літератури. Театр та кіно. Модерністський напрям у живопису.

МОДУЛЬ 3. УКРАЇНА В ДРУГИЙ ПЕРІОД НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ-ХХІ СТ.)

Україна в роки Другої світової війни у 1939-1945 рр.

УРСР. Напад нацистської Німеччини на СРСР та окупація України. Акт відновлення Української держави. Окупаційний режим і рух Опору в Україні. Культура України періоду II світової війни.

Післявоєнна відбудова та розвиток України в умовах лібералізації суспільства (1945-1964 рр.)

Повоєнний сталінський режим та відбудова народного господарства. Радянська Західної України. Україна в умовах «хрущовської відлиги» (1953-1964 рр.). Культура України.

Україна у період кризи Радянської системи та перебудови

Епоха «розвинутого соціалізму». Дисидентський рух. Перебудова в СРСР. Розвиток культури.

Становлення, розвиток України як незалежної держави

Проголошення незалежності України. Здобутки та проблеми розбудови Української держави. Революція Гідності. Культура України на зламі ХХ-ХХІ ст.

Європейський вибір України. Російсько-українська війна.

Європейський вибір України. Російсько-українська війна. Культура України на зламі ХХ-ХХІ ст.

3. Рекомендована література

Основна: *

1. Історія і культура України [Текст]: електронний підручник для студент. природничих і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олесь Гончара, 2016.
2. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г.О., Іванов С.Ю., Чорний І.В. – Харків: ХНУВС, 2017.

Додаткова

1. Історія Української культури: навчальний посібник для курсантів та студентів вищих навчальних закладів МВС/ за ред. М.П. Гетьманчука. - Львів: ЛДУВС, 2015.

2. Лазаревич М. Історія України: навчальний посібник.-3-тє вид. Київ: Знання, 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України. - К.: Києво-Могилянська академія, 2010.
4. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. - Харків: КСД, 2016.
5. Бібліотека українця: <http://teka.ks.ua/>
6. Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції: <http://kua.net/>
7. Музей видатних діячів української культури: <http://mvduk.kiev.ua/>
8. 1000 років української культури: <http://1000years.uazone.net/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

I семестр – іспит

5. Засоби діагностики успішності навчання: семінарські заняття (індивідуальне та фронтальне опитування, тестування, письмові роботи), самостійні роботи, захист презентацій, модульні контрольні роботи, екзаменаційний контроль.

Засоби для проведення початкового, поточного, проміжного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти.

У процесі вивчення курсу «Історія і культура України» використовуються такі види контролю:

- **початковий** контроль знань здобувачів освіти здійснюється під час проведення семінарських занять і включає в себе перевірку теоретичного матеріалу, який вивчався в шкільній програмі: історія України, українська і зарубіжна література, що проводиться методом фронтального усного опитування;

- **поточний** контроль здійснюється на семінарських заняттях. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темою семінарського заняття, та сумлінність здобувача освіти в роботі семінарського заняття;

- **проміжний** контроль здійснюється на семінарських заняттях і має дві функції: перевірки засвоєння здобувачем освіти системотворчих моментів лекцій і семінарських занять, і стимулювання поглибленого вивчення певного обсягу матеріалу курсу (здійснюється як у письмовій так і в усній формі);

- **підсумковий** контроль здійснюється у формі іспиту після закінчення вивчення всього курсу «Історія і культура України».